

„Sub aceasta piatra zace Ovidiu, cantaretul
Iubirilor gingașe, răpus de-al sau talent.
O, tu, ce treci pe-aicea, dac-ai iubit vreodată,
Te roagă pentru dansul: sa-i fie somnul lin!”

OVIDIUS

Marele poet din Sulmona, neasemuitul cantaret al gingasiilor si tristetilor, raza de lumina la Roma, umbra pe malurile Pontului, Ovidiu , se naște la 20 martie 43 i.e.n. ca fiu al unei stravechi familii de cavaleri. O mare parte din viata si-o petrece pe timpul lui Octavianus Augustus, care ii marcheaza profund opera si evolutia. In anul 30 i.e.n. viitorul poet este trimis împreuna cu fratele sau mai mare cu un an la Roma cu scopul de a primi o cat mai buna educatie la scoala retorilor. Ovidiu frecventeaza lectiile de declamatie ale vestitilor Arellius Fuscus si M. Porcius Latro. Cu aceștia exerseaza compunerea, care va influenta mai terziu opera sa poetica. Intra in cercul lui M. Valerius Mesalla Corvinus care îl indruma in arta poetica. După terminarea studiilor de retorica , Ovidiu calatoreste la Atena , unde poposeste catva timp pentru a se instrui in „cetatea lumina” a Greciei, apoi viziteaza monumentele din Asia Mica, Sicilia (Siracuza), insotit fiind de amicul si confratele sau Pompeius Macer. După intoarcere intra in magistratura unde ocupa diferite functii minore. Curand isi intrerupe activitatea judecatoreasca si politica, activitati care-i rapeau – după cum marturisea poetul- ragazul datorat muzelor.

Intre anii 23 si 15 i.e.n. compune un numar de epistole , care vor alcatui colectia *Heroides Epistulae Heroidum* si pregateste prima editie in cinci carti a *Amorurior (Amores)*, in care va cânta pe Corinna, intruchiparea femeii dintotdeauna si

căreia îi va jertfi galanterii, capricii și frivolități, deși era o necunoscută. Sub acest nume se presupune că s-ar afla Iulia, nepoata lui Octavianus Augustus. Tot din această perioadă datează și tragedia *Medeea*- din care nu s-au păstrat decât câteva mici fragmente, o lucrare intitulată *Gigantomachia* și editia a 2-a a *Amorurilor*, conținând numai trei cărți.

În anii 2 și 1 î.e.n. elaborează primele două cărți din *Arta iubirii* (*Ars Amandi sau Ars Amatoria*), completată apoi cu cartea a 3-a și lucrează la tratatul intitulat *Cosmetice* (*Medicamina faciei femineae*)

Cam în același timp compune și *Remediile iubirii* (*Remedia Amoris*)

În anul 8 e.n., la vârsta deplinei maturități, poetul compune marea frescă a *Metamorfozelor*, în 15 cărți. Deși tinea foarte mult la Corinna, marea dragoste a lui Ovidiu a fost Fabia, cu care s-a și căsătorit. Prima mare enigmă a dramei acestuia este legată de ea. De ce nu a venit după iubitul sot la Tomis? Opinia indeobște admisă este că nu i s-a dat voie. Fabia descindea dintr-una din cele mai celebre familii romane. Era ruda și cu Augustus, iar acest lucru întărește banuierile. În aceeași perioadă, deci concomitent cu *Metamorfozele*, scrie și primele 6 cărți din *Faste* (*Fasti*), la finalizarea cărora lucrează și în exil, schimbându-le dedicația.

În acest an survine și „tragedia” vieții lui Ovidiu, fiind exilat - mai corect relegat -, printr-un edict al lui Augustus, la Tomis-Constanța de astăzi. A doua enigmă a dramei acestuia este legată de cauza reală a exilului. În edictul de relegare -relegarea era o pedeapsă mai ușoară decât exilul, căci celui relegat nu i se confiscau bunurile, Ovidiu este pedepsit pentru *Ars Amatoria*. Dar, cum trecuseră zece ani de la publicarea operei, e puțin probabil că aceasta să fi fost singura cauză. Chiar Ovidiu spune undeva:

„*Perdidernut me duo crimina :carmen et error...*”

„*Un cântec și o greșeală*” . *Cântecul este cunoscut : „Manualul de dragoste”*. Care o fi însă acel „*error*” ... cunoscut

de toți contemporanii lui Ovidiu , dar care n-a strabatut istoria pana la noi? Zeci de savanti , in zeci si zeci de volume s-au ocupat de acel „error”, incercand sa-l descopere. Cea mai mare parte a savantilor inclina spre explicatia in care este vorba de a doua Iulie, nepoata lui Augustus- nu de fiica acestuia cu care s-ar presupune ca a avut legaturi incestuoase- , care era sotia lui Emilius Paulus. Se crede ca Ovidiu ar fi meditat relatiile interzise de lege si de August , dintre Iulia si un tanar aristocrat , Iunius Silanus. Roma era scandalizata, August a aflat... Poate așa se explica de ce au fost exilati in acelasi timp si Iulia si Iunius si Ovidiu .

La Tomis , Ovidiu ajunge in mijlocul lunii mai a anului 9 i.e.n. , după o calatorie lunga, plina de pericole si peripetii pe mare si uscat. In timpul calatoriei pe corabia Minerva , amenintata de furtuna elaboreaza primele doua carti din *Triste (Tristia)* . Ajuns la Tomis, in anii 9 si 10 e.n. , scrie elegiile cuprinse in cartea a 3-a a *Tristelor*. De la sosirea sa la Tomis , Ovidiu continua opera sa poetica. Incheie ciclul *Tristelor*, care cuprinde in cartea a 4-a si celebra sa autobiografie a perioadei de la Roma „ *Poveste vieții mele*”, in care ne da pretioase date privind viata, opera , activitatea sa „ judecatoreasca” si confrati săi . De asemenea termina ciclul „*Ponticele*” , publicat abia după moartea poetului , in anii 17, 18.

In anul 14 se sinucide nobilul Paulus Fabius Maximus , amicul si „patronul” lui Ovidiu . De asemenea moare in conditii enigmatice Augustus, la Nola , in Campania. Aceste evenimente aveau sa-i rapeasca lui Ovidiu si ultima speranța de rechemare la Roma. Era stiut ca atât Livia , cat si Tiberius , succesorii lui Augustus au fost adversari neiduplecati ai poetului. In continuare , in ultimii ani care ii va petrece in Tomis, Ovidiu isi ca continua activitatea poetica. In ultimii ani din viata va scrie poemul *Ibis* , indreptat impotriva unui fost „amic” (identificat cu oratorul Cassius Severus) , care-l căuta sa-l defaimeze la Roma si sa-i inrautateasca situatia, facand astfel sa devina imposibila rechemarea poetului la Roma.

La 1 ianuarie 17, data acceptata de *Cronica lui Eusebiu*, marele poet moare la Tomis cu gândul și inima mereu la Roma. De aici ia naștere a treia enigma a dramei lui Ovidiu – unde a fost îngropat- . Cea mai plauzibilă ipoteză este că Ovidiu a fost îngropat pe tarmurile Pontului Euxin . Aici , locuitorii, gaco-getii, i-au făcut funeralii solemne marelui poet de alt neam și de alt sânge decât dansii. De asemenea, pe multe hărți geografice se găsea un punct, între Tomis și Histria , denumit *Sepulcrum Ovidii*- mormântul lui Ovidiu. La Constanta există un mormânt care se bănuiește că ar fi al lui Ovidiu, dar nimeni nu știe cu adevărat.